

Beleidsnota Vaste Activa WL 2025

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906
KvK: 67682065

088 88 90 100
info@waterschaplimburg.nl
www.waterschaplimburg.nl

titel Beleidsnota Vaste Activa WL 2025
subtitel
datum 03-07-2024
versie 1.26, AB versie
status Concept
zaaknr. 2022-Z2439
documentnr. WLDOC-390959707-94851

vrijgave Dit document is tot stand gekomen in samenwerking met:

Naam	functie	rol
M. Schoenmakers	Corporate controller	Adviseur
J.-P. van Wissen	Corporate controller	Adviseur
P. Daelmans	Adviseur Financiële strategie en beleid	Adviseur
M. van Roy	Adviseur Financiële strategie en beleid	Adviseur (penvoerder)

Dit document is vrijgegeven door

2/35

Zaaknr. 2022-Z2439 / Doc.nr. WLDOC-390959707-94851

Inhoudsopgave

1	Inleiding en samenvatting	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Leeswijzer	5
1.3	Samenvatting	6
2	Soorten uitgaven en vaste activa	9
2.1	Exploitatie-/ Investeringsuitgaven	9
2.2	Type vaste activa	10
3	Waardering vaste activa	12
3.1	Voorwaarden voor activering	12
3.2	Activeren	13
3.3	Restwaarde	19
4	Afschrijvingsbeleid	20
4.1	Tijdstip van aanvang afschrijven	20
4.2	Afschrijvingstermijn	20
4.3	Afschrijvingsmethode	21
4.4	Versneld afschrijven en afwaarderen van activa	23
4.5	Verkoop van vaste activa	24
5	Renteberekening	26
6	Investeringskredieten	27
6.1	Aanvraag investeringskrediet	27
6.2	Afsluiten investeringskrediet	27
7	Bijlagen	29
Bijlage I	AFSCHRIJVINGSTABEL	29
Bijlage II	WATERSCHAPSBESLUIT	31

1 Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

De nota vaste activa is een strategisch instrument dat bijdraagt aan enerzijds het eenduidig behandelen van investeringen en anderzijds het nastreven van financieel strategische doelstellingen. Een transparant en adequaat beleid voor vaste activa vormt één van de pijlers voor het bepalen van de financiële positie en het financiële vermogen van het waterschap. Daarmee dient een transparant activabeleid niet alleen een boekhoudkundig, maar ook een bestuurlijk belang. De nota bakent de formele kaders af waarbinnen het bestuur en de ambtelijke organisatie dienen om te gaan met investeringen en afschrijvingen en vervult een ondersteunende rol bij de jaarrekening, de meerjarenraming en de begroting.

De laatste nota activabeleid was vastgesteld in 2018. Het is nu een logisch en natuurlijk moment om de nota vaste activa opnieuw vast te stellen. Enerzijds vanwege modernisering en aanscherping van de wettelijke voorschriften (lees Waterschapsbesluit, afgekort 'Wb.') met ingang van 2025. Anderzijds omdat in het kader van de integratie van Waterschap Limburg (=WL) met het Waterschapsbedrijf Limburg (=WBL) het beleid met betrekking tot vaste activa geharmoniseerd moet worden.

Wettelijke kaders

De wettelijke kaders zijn vastgelegd in de Waterschapswet; artikel 98a van deze wet schrijft voor dat de meerjarenraming, de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening van het waterschap moet voldoen aan of krachtens algemene maatregel van bestuur (AMvB) te stellen regels. De uitvoering van artikel 98a is neergelegd in het Waterschapsbesluit.

In het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 4) zijn bepalingen voor de beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (afgekort BBVW) opgenomen. In de BBVW wordt onder andere ingegaan op de voorschriften voor de balans met betrekking tot vaste activa. Ook zijn voorschriften met betrekking tot waarderen, activeren en afschrijven van de vaste activa in de BBVW opgenomen. Met ingang van verslagjaar 2025 zijn aangepaste en aangescherpte voorschriften van kracht (Staatsblad 2023,424). In deze nota is met de geactualiseerde wetgeving rekening gehouden.

Beleidskaders Waterschap Limburg

In het Waterschapsbesluit is een groot aantal zaken opgenomen die dwingend zijn. Dit betekent dat op hoofdlijnen het gevoerde beleid ten aanzien van 'activeren, waarderen en afschrijven' voor alle waterschappen gelijk is. De keuze- en/of beoordelingsvrijheid is beperkt. De verschillen tussen waterschappen als gevolg van specifiek beleid op onderdelen zijn dan ook nooit heel groot of zitten meer in de administratieve uitvoering. De beleidskaders WL zijn uitgeschreven in deze nota 'Vaste Activa WL 2025' en treden ingaande het verslagjaar 2025 in werking.

1.2 Leeswijzer

De opzet van deze nota is als volgt.

In paragraaf 1.3 is een samenvatting opgenomen van het beleidskader gebaseerd op de uitwerking in de hoofdstukken 2 tot en met 6.

Hoofdstuk 2 gaat in op wat een uitgave nu maakt tot een exploitatie- of een investeringsuitgave. Ook komt aan de orde wat onder (vaste) activa wordt verstaan en welke type vaste activa er zijn.

Hoofdstuk 3 gaat in op de waardering van de vaste activa.

Hoofdstuk 4 behandelt het afschrijvingsbeleid voor vaste activa in meerdere facetten.

Hoofdstuk 5 behandelt de wijze waarop de financierings- of rentelasten van investeringen (activa) worden doorberekend naar de voorgeschreven werkplanproducten in de exploitatie.

Hoofdstuk 6 gaat in op het proces van de kredietaanvraag voor het doen van investeringsuitgaven en de afsluiting van het (uitvoerings)krediet zoals vastgelegd in de 'verordening ex artikel 108 beleids- en verantwoordingfunctie Waterschap Limburg' (art.6 en 7) en de begroting van het waterschap.

In bijlage I is een afschrijvingstabel opgenomen met afschrijvingstermijnen die voor bepaalde categorieën activa toegepast zullen worden.

In bijlage II zijn de relevante artikelen uit het Waterschapsbesluit met betrekking tot de vaste activa, waarderen, activeren en afschrijven opgenomen.

1.3 Samenvatting

Onderstaand zijn de meest belangrijke beleidskaders van deze

Beleidsnota “Vaste activa WL 2025” samengevat, met een verwijzing naar het betreffende hoofdstuk of de betreffende paragraaf.

Beleidskaders waardering vaste activa (Hoofdstuk 2)

3.1 Grensbedragen

- Immateriële vaste activa worden vanaf € 100.000 (inclusief btw) geactiveerd.
- Materiële vaste activa (met uitzondering van inventaris, tractiemiddelen en soft- en hardware) worden vanaf € 100.000 (inclusief btw) geactiveerd. Inventaris, tractiemiddelen en soft- en hardware vanaf € 25.000 (inclusief btw).
- Financiële vaste activa worden altijd geactiveerd.

3.2 Activeren

- Alle projectkosten worden geactiveerd. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief moeten op de te activeren projectkosten in mindering worden gebracht.
- Personeelskosten (intern of inhuur) als gevolg inzet van personeel bij het doen van een investering (gereed product), worden niet geactiveerd en drukken volledig op de exploitatie.
- Personeelskosten (intern of inhuur) als gevolg van inzet van personeel op investeringsprojecten, worden zover het direct project gerelateerde functies en/of rollen betreft, geactiveerd. Het Dagelijks Bestuur bepaalt op basis van een voorstel en besluit welke functies en/of rollen direct project gerelateerd zijn op grond waarvan de personeelskosten geactiveerd kunnen worden.
- Personeelskosten van functies/rollen (intern of inhuur) die niet als direct project gerelateerd zijn aangemerkt en/of vanuit de lijn en naar aard project ondersteunende werkzaamheden verrichten, worden in beginsel niet geactiveerd tenzij hierover door het Dagelijks Bestuur een afwijkend besluit is genomen.
- De te activeren kosten van eigen personeel bestaan uit de bruto salariskosten (incl. IKB) vermeerderd met de sociale werkgeverslasten. Overheadkosten worden buiten beschouwing gelaten.
- De te activeren personeelskosten vormen een onderdeel bij de kredietaanvraag van het investeringsproject. Ten behoeve van de transparantie en beoordeling dienen de beoogde te activeren functies en rollen, expliciet te worden aangegeven.
- Aan een investeringsproject wordt tijdens de looptijd van het project geen administratieve rente toegerekend en geactiveerd.
- Bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd.
- De solidariteitsbijdrage in het HWBP rangschikken onder de immateriële vaste activa met een afschrijvingstermijn van 30 jaar.

3.3 Restwaarde

- De restwaarde van alle activa is nul.

Beleidskaders afschrijvingsbeleid (Hoofdstuk 4)**4.1 Tijdstip van aanvang afschrijven**

- Vanaf de start van de investeringen en investeringsprojecten afschrijven met telkens een fictieve ingebruikname per 1 juli van het betreffende jaar.

4.2 Afschrijvingstermijn

- Activa afschrijven op basis van de in Bijlage I vermelde afschrijvingstermijnen.
- Elke 5 jaar deze afschrijvingstermijnen beoordelen.

4.3 Afschrijvingsmethode

- Investeringsprojecten: lineair afschrijven.
Wanneer de borging van de functie en de continuïteit van het actief (asset) op onderdeel of totaal daarom vraagt, eventueel verbijzonderd met de componentenmethode.

4.4 Versneld afschrijven en afwaarderen

- Resultaatsafhankelijke extra afschrijvingen zijn niet toegestaan.
- Voorbereidingskosten van een investeringsproject dat niet doorgaat worden ineens afgeschreven ten laste van de exploitatie.
- Jaarlijks worden voorafgaand aan of tijdens het opstellen van de jaarrekening de vaste activa beoordeeld en indien noodzakelijk versneld afgeschreven/afgewaardeerd.
- Activa, met uitzondering van onderhanden werken, met een boekwaarde kleiner of gelijk aan € 2.500 worden extra afgeschreven.

4.5 Verkoop van vaste activa

- Bij verkoop of vervanging wordt de boekwaarde van het actief verlaagd en het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopprijs ten laste of ten gunste van de exploitatierekening verantwoord:
 1. Bij verkoop met boekwinst van het actief, c.q. gronden, wordt het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten gunste van de exploitatierekening gebracht en verantwoord op de opbrengstsoort 'verkoop van duurzame goederen', c.q. 'verkoop van grond'.
 2. Bij verkoop met boekverlies van het actief, c.q. gronden, wordt het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten laste van de exploitatierekening gebracht en verantwoord op de kostensoort 'afschrijvingen van boekverliezen'.
- Bij grondverkoop ten gunste van een project waarvan het investeringskrediet nog niet is afgesloten, wordt de verkoopopbrengst verantwoord op het project.

Beleidskader renteberekening (Hoofdstuk 5)

- Rentekosten toerekenen aan de hand van het rente omslagpercentage op basis van de gemiddelde boekwaarde van de activa.

Beleidskaders investeringskredieten (Hoofdstuk 6)***6.2 Afsluiten investeringskredieten***

- Investeringskredieten worden financieel afgesloten op schriftelijk aangeven van de projectleider.
- Jaarlijks wordt aan het bestuur gerapporteerd over opgeleverde en afgeronde investeringen en investeringsprojecten en wordt aan het bestuur voorgesteld om de kredieten af te sluiten.

2 Soorten uitgaven en vaste activa

2.1 Exploitatie-/ Investeringsuitgaven

Voor het realiseren van de vastgestelde beleidsdoelen doet het waterschap allerlei uitgaven. Om te voldoen aan het voorgeschreven financiële verslaglegging wordt onderscheid gemaakt tussen exploitatie- en investeringsuitgaven. De grondslag voor die beoordeling is terug te vinden in het Waterschapsbesluit artikel 4.2. lid:

- 1 Voor de meerjarenraming, de begroting, de jaarverslaggeving en de uitvoeringsinformatie wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd.
- 2 De baten en de lasten van het begrotingsjaar worden in de meerjarenraming, de begroting, de jaarverslaggeving en de uitvoeringsinformatie opgenomen, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden, onderscheidenlijk hebben geleid.

Het stelsel van baten en lasten beoogt het verbruik/nut van uitgaven en inkomsten toe te rekenen aan de financiële verslagjaren waarin dat verbruik plaatsvindt of het nut wordt genoten. Ongeacht het feitelijke moment van die uitgave of inkomst. Uitgaven en inkomsten (cashflow) hoeven per definitie dus niet hetzelfde te zijn als respectievelijk lasten en baten.

In deze nota wordt vooral de focus gelegd op de uitgaven. Eerst wordt uitgelegd wat een uitgave nu tot een exploitatie- of een investeringsuitgave maakt.

Investerings

Investerings zijn uitgaven waarvan het nut zich uitstrekt over meerdere jaren en waardoor het verplicht is (Wb art 4.66), de uitgaven van de aanschaf als lasten over meerdere jaren uit te spreiden. Daarom worden de kosten van een investering in de balans opgenomen en door middel van jaarlijkse afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Meest sprekende voorbeelden hiervan zijn: aanleg van dijken, bouw van een zuiveringsinstallatie, herinrichting beken, aanschaf van voertuigen, gebouwen, meubilair en ICT-voorzieningen.

Het in de balans opnemen van de kosten van een investering, noemen we activeren omdat de investeringen aan de zogenaamde 'activa'-kant van de balans terecht komen. De investering op zichzelf wordt ook wel 'vast actief' of met een verzamelnaam 'vaste activa' genoemd. Een uitgave kan dus alleen worden geactiveerd wanneer deze een meerjarig nut heeft. In alle andere gevallen komt de uitgave op basis van dit criterium ten laste van de exploitatie.

Exploitatie

Wanneer het volledige 'verbruik' van een uitgave binnen de grenzen van één financieel verslagjaar (=kalenderjaar) plaatsvindt, spreken we van een exploitatie-uitgave. We verantwoorden de volledige uitgave direct als 'last' in onze exploitatierekening. Meest sprekende voorbeelden hiervan zijn: salarissen, energiekosten, jaarlijkse onderhouds- en instandhoudingskosten activa, jaarlijkse licentiekosten ICT, contributies, jaarbijdragen in gemeenschappelijke regelingen, enzovoort.

*Elke uitgave die het waterschap doet, wordt getoetst aan het voorgaande om te beoordelen hoe het waterschap daar in het kader van de voorgeschreven financiële verslaglegging mee om **moet** gaan. De controlerend accountant toetst en rapporteert of de voorschriften op de juiste wijze zijn toegepast.*

2.2 Type vaste activa

Zoals in de vorige paragraaf aangegeven zijn investeringen uitgaven waarvan het nut zich uitstrekt over meerdere jaren. Daarom worden de kosten van een investering in de balans opgenomen om vervolgens door middel van afschrijvingen het jaarlijkse 'verbruik' van die investering ten laste te brengen van de exploitatie in de jaren waarin het profijt/gebruik wordt genoten.

Voordat wordt ingegaan op de waardering van de vaste activa en het afschrijvingsbeleid wordt eerst een onderscheid gemaakt in de verschillende typen activa waarop afschrijving van toepassing is.

Op grond van artikel 4.37 van het Waterschapsbesluit worden vaste activa onderscheiden in:

1. Immateriële vaste activa
2. Materiële vaste activa
3. Financiële vaste activa

Onderstaand is de omschrijving van de vaste activa weergegeven, gebaseerd op de in het Waterschapsbesluit opgenomen artikelen (zie Wb. art 4.38 t/m 4.40).

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn activa die niet stoffelijk zijn en evenmin als financiële vaste activa kunnen worden aangemerkt. Tot de immateriële vaste activa kunnen gerekend worden (Wb art. 438 lid a t/m c):

- uitgaven in verband met het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Het bestaand beleid wordt aangepast op basis van de gewijzigde wetgeving. De wetgever heeft de mogelijkheden van het activeren van de kosten van onderzoek en ontwikkeling beperkt met ingang van het verslagjaar 2025. Met het opnemen van deze beperkingen, wordt aangesloten bij de regels die voor gemeenten gelden. Omdat als overgangstermijn de termijn van de meerjarenraming geldt, zijn er geen financiële consequenties voor de huidige (meerjaren)begroting en heeft de beperking meer een werking naar de toekomst toe.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn kapitaaluitgaven waar tegenover bezittingen staan die niet als financiële vaste activa kunnen worden aangemerkt.

Tot de materiële vaste activa behoren onder andere (Wb art 4.39):

- gronden;
- vervoermiddelen en werktuigen;
- kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen;
- waterkeringen;

- watergangen, kunstwerken en gemalen die ten behoeve van het waterkwantiteitsbeheer worden ingezet;
- zuiveringsinstallaties en slibverwerkingsinstallaties;
- transportleidingen en transportgemalen.

Ook de zogenaamde onderhanden werken van het waterschap, dat wil zeggen de werken waarvan de bouw (uitvoering) op balansdatum al begonnen is, maar die nog niet in exploitatie zijn meegenomen, behoren tot de balanspost 'materiële vaste activa'.

Het bestaand beleid wordt gehandhaafd.

Financiële vaste activa

Tot de financiële vaste activa van een waterschap behoren de aan derden beschikbaar gestelde financiële middelen met een looptijd van één jaar en langer. Het gaat vooral om (Wb art. 4.40);

- de aan derden verstrekte, langlopende geldleningen, dat wil zeggen leningen met een looptijd van één jaar of langer;
- de langlopende deelnemingen van het waterschap, dat wil zeggen deelnemingen met een looptijd van één jaar of langer (waaronder de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank N.V.).
- overige financiële uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer (niet vallend onder de hier voorgenoemde posten).

Het bestaand beleid wordt voortgezet.

3 Waardering vaste activa

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op:

1. Onderscheid investering en investeringsproject
2. Voorwaarden en ondergrens voor activering
3. De waardering (activeerbare kosten)

Investering of investeringsproject

Zoals eerder aangegeven worden vaste activa naar hun aard onderscheiden in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Bij zowel de immateriële als de materiële vaste activa maken we een onderscheid tussen investeringen en investeringsprojecten:

- Een **investering** betekent het aanschaffen van een goed met meerjarig nut. Dit houdt in dat het actief in principe kant-en-klaar wordt aangeschaft. Voorbeelden hiervan zijn aanschaf van materiaal, materieel, facilitaire zaken, bijdragen aan gemeenten en aanschaf van soft- en hardware.
- Een **investeringsproject** wordt gedefinieerd als het vervaardigen van een vast actief door onder andere de aanschaf en inkoop van goederen of diensten. Voorbeelden hiervan zijn herinrichting van watergangen, aanleg transportleidingen, bouw van een zuiverings- en slibverwerkingsinstallaties, aanleg van regenwaterbuffers (beiden inclusief planvorming en grondverwerving), aanleg van waterkeringen en externe onderzoeken met meerjarig nut. Tevens behoort hiertoe ingrijpend onderhoud/ renovaties waarbij het actief wordt aangepast, gedeeltelijk vervangen, of vernieuwd met het oog op een verlenging van de levensduur of een duurzame kwalitatieve verbetering.

3.1 Voorwaarden voor activering

Hierna worden de twee voorwaarden (Meerjarig nut, Ondergrens voor activering) beschreven waaraan moet worden voldaan voordat een uitgave geactiveerd kan worden. Indien aan een van deze voorwaarden niet voldaan wordt komt de uitgave ten laste van de exploitatie.

Meerjarig nut

Een uitgave moet worden geactiveerd wanneer deze een meerjarig nut heeft (Wb 4.65). In alle andere gevallen komt deze ten laste van de exploitatie.

Ondergrens voor activering

Om doelmatigheidsredenen is het gewenst minimumgrenzen (grensbedragen) vast te stellen voor investeringen en investeringsprojecten. De wetgeving biedt ruimte voor het stellen van grensbedragen binnen redelijke marges.

Op grond van het beleid worden de onderstaande grensbedragen gehanteerd, waarbij aansluiting is gezocht bij de landelijke trend (per september 2023) bij de waterschappen:

- Voor de immateriële vaste activa wordt een grensbedrag gehanteerd van € 100.000 (incl. btw).
- Binnen de materiële vaste activa is het, gezien de diversiteit aan investeringen en afschrijvingstermijnen, bezwaarlijk om het grensbedrag voor alle investeringen gelijk te trekken. Daarom wordt voor uitgaven met betrekking tot inventaris, tractiemiddelen en soft- en hardware een grensbedrag gehanteerd van € 25.000 (incl. btw). Voor de overige materiële vaste activa wordt een grensbedrag van € 100.000 (incl. btw) gehanteerd.
- Voor de financiële vaste activa wordt geen grensbedrag gehanteerd. Deze vertegenwoordigen altijd een waarde en hun waarde blijft behouden.

De ondergrens voor activering wordt met het voorgaande voor het huidige Waterschapsbedrijf iets verhoogd, maar in essentie wordt het bestaande beleid voortgezet. De aanpassing werkt naar de toekomst toe zonder terugwerkende kracht. Dat laatste om de autonomie in het verleden in stand te laten en om ongewenste financiële effecten te voorkomen.

Beleidskaders grensbedragen

- Immateriële vaste activa worden vanaf € 100.000 (inclusief btw) geactiveerd.
- Materiële vaste activa (met uitzondering van inventaris, tractiemiddelen en soft- en hardware) worden vanaf € 100.000 (inclusief btw) geactiveerd. Inventaris, tractiemiddelen en soft- en hardware vanaf € 25.000 (inclusief btw).
- Financiële vaste activa worden altijd geactiveerd.

3.2 Activeren

Volgens de BBVW moeten uitgaven voor zaken met een meerjarig nut worden geactiveerd. Activering van uitgaven heeft tot gevolg dat de kosten van investeringsuitgaven over meerdere jaren worden verdeeld, omdat het nut van deze uitgaven ook in de toekomst ligt. Daar waar binnen de wetgeving sprake is van beoordelingsruimte, moeten we het verschuiven van kosten naar de toekomst goed overwegen. Activering gaat namelijk ten koste van de toekomstige financiële flexibiliteit en creëert een financieringsbehoefte met een effect op de schuldontwikkeling.

De activa moeten worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs (Waterschapsbesluit art 4.69):

- De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Voorbeelden van bijkomende kosten zijn onder andere de directe kosten van levering, installatiekosten en toe te rekenen indirecte kosten van inkoop, opslag en bewaring.
- De vervaardigingsprijs heeft betrekking op investeringsprojecten en omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zie onderstaand). In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Alle kosten die rechtstreeks met de betreffende investering of investeringsproject zijn verbonden, moeten worden geactiveerd (Wb. Art. 4.65 lid 1 en Art 4.68 lid 1).

De volgende kostenbestanddelen worden in deze nota nader besproken:

- Externe projectkosten
- Personeelskosten
- Rente
- Bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden
- Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Externe projectkosten

De kosten van de investeringen, in principe kant-en-klaar producten, worden rekening houdend met de grensbedragen altijd geactiveerd.

De investeringsprojecten bestaan voor het merendeel uit kosten van externe partijen. Naast de kosten van de aannemers, technisch adviseurs en toezichthoudende bureaus, betreft dit ook grond- en verwervingskosten. Alle uitgaven aan derden worden in op het betreffende investeringsproject geboekt en geactiveerd (Wb art. 4.68). Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief moeten op de te activeren projectkosten in mindering worden gebracht (Wb. Art 4.68 lid 2). De externe projectkosten worden, rekening houdend met de grensbedragen, altijd geactiveerd.

Personeelskosten

Op basis van de BBVW dienen in beginsel ook personeelskosten van eigen personeel te worden geactiveerd (Wb. Art. 4.69 lid 3). Echter de wetgever en ook vanuit de accountancy is interpretatie of beoordelingsruimte gegeven. Relevant is om hier een onderscheid te maken tussen personeelskosten bij investeringen en investeringsprojecten.

Investering

Bij een investering wordt een goed aangeschaft met een meerjarig nut. Het actief wordt kant-en-klaar aangeschaft. De werkzaamheden van de medewerkers (intern en inhuur), om te komen tot de aanschaf van het actief, kunnen worden gezien als onderdeel van het reguliere werk. De kosten van de uren die hiermee gemoeid zijn worden dan ook niet geactiveerd maar komen volledig ten laste van de exploitatie. Uitgangspunt is om zo prudent mogelijk om te gaan met de activering met het oog op de beperking van de schuldontwikkeling. Het volgen van deze lijn heeft tevens een positieve invloed op de wendbaarheid van de begroting en het EMU saldo.

Investeringsprojecten

De personeelskosten kunnen worden geactiveerd indien ze inzet verrichten voor de totstandkoming van het project. Immers, bij investeringsprojecten geldt dat indien geen medewerkers voor het project beschikbaar zouden zijn en externe ondersteuning ingeschakeld zou worden, de kosten hiervan óók zouden worden toegerekend aan het project en geactiveerd. Daarom worden de uren van werkzaamheden, uitgevoerd door medewerkers in direct project gerelateerde functies/rollen, eveneens toegerekend aan het project. Het Dagelijks Bestuur bepaalt op basis van een voorstel en besluit welke functies en/of rollen direct project gerelateerd zijn en waarvan de personeelskosten geactiveerd kunnen en mogen worden.

Voor de andere functies/rollen (intern of inhuur¹) die niet als direct project gerelateerd zijn aangemerkt en/of vanuit de lijn en naar aard project ondersteunende werkzaamheden verrichten, wordt het projectwerk in beginsel beschouwd als onderdeel van het reguliere werk. Die uren worden volledig ten laste van de exploitatie gebracht. Dit betekent dat ondersteunende medewerkers (intern of inhuur) wel uren kunnen en mogen schrijven, alleen dat de waarde van die uren niet doorberekend worden (geactiveerd) ten laste van dat investeringsproject.

Er kunnen redenen zijn (bijvoorbeeld ter verkrijging van subsidies die anders niet verkregen zouden kunnen worden) om van het voorgaande af te wijken. Dit is op grond van een onderbouwd voorstel ter beoordeling en besluitvorming aan het Dagelijks Bestuur.

Met het voorgaande wordt het bestaande beleid voortgezet.

Vergelijking met andere waterschappen

Uit een uitgevoerde inventarisatie eind 2023 bij andere waterschappen blijkt dat de landelijke lijn is om de activering van de eigen personeelskosten te beperken voor wat betreft niet direct project gerelateerde functies. Sommige waterschappen hebben de wens om de activering van personeelslasten af te bouwen. Ook zijn er waterschappen die helemaal geen personeelskosten meer activeren. Als Waterschap Limburg volgen we de beleidslijn om beperkt eigen personeelskosten te activeren. Dit met het oog op het beperken van de schuldontwikkeling, EMU-tekort, kostenoverwegingen en wendbaarheid van de begroting.

Hoe activeren personeelskosten (uitvoering)

Wanneer de eigen personeelskosten voor activering in aanmerking komen is de werkwijze als volgt. De basis voor de toe te rekenen (activeren) personeelslasten bestaat uit de bruto salariskosten (incl. IKB) vermeerderd met de sociale werkgeverslasten. Overheadkosten worden buiten beschouwing gelaten. Vervolgens wordt op basis van de berekende direct productieve uren jaarlijks een uurtarief berekend (nota uurtarieven). Vervolgens wordt op basis van een tijdsregistratie de inzet van de medewerker toegerekend aan het desbetreffende investeringsproject.

Met het voorgaande wordt de administratieve uitvoering van het huidige WL-beleid voortgezet. De administratieve uitvoering van het beleid van het Waterschapsbedrijf Limburg wordt in die zin beperkt dat met ingang van 2025 overheadkosten niet meer geactiveerd worden. Dit met het oog op de beperking van de schuldontwikkeling, het EMU-tekort, wendbaarheid van de begroting en beperking van de kosten op langere termijn (rentekosten).

Tijdschrijfsysteem

Voor de bepaling van de te activeren uren moet gebruik gemaakt worden van het daarvoor ingericht urenverantwoordingsysteem. Op grond daarvan worden de uren op een efficiënte en rechtmatige

¹ Het onderscheid tussen direct project gerelateerde functies/rollen en ondersteunende functies maken we ook bij de beoordeling of externe uren geactiveerd kunnen worden. Wanneer het externe inhuur betreft voor een functie of rol niet aangewezen door het dagelijks bestuur en/of als indirect ondersteunend vanuit de lijn of naar aard is beoordeeld, komen de externe kosten niet in aanmerking voor activering

wijze aan de projecten doorgerekend. De projectleider (budgetbeheerder) is verantwoordelijk voor de interne controle met betrekking tot de juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid van de urenregistratie.

Ramingen investeringsprojecten

Vanwege de doorrekening van personeelslasten naar investeringsprojecten moet bij het maken van investeringsramingen voor projecten rekening worden gehouden met een kostencomponent vanwege te activeren inzet van personeel. Ten behoeve van de transparantie en beoordeling dienen de beoogde te activeren functies en rollen, expliciet te worden aangegeven.

Rente

Op grond van de voorschriften (WB 4.69 lid 2) kan er rente over het tijdvak van vervaarding worden toegerekend aan het investeringsproject. Ter beperking van de te activeren kosten en daarmee de financieringsbehoefte (lees schuldontwikkeling), activeren wij géén rentekosten tijdens de looptijd van het investeringsproject. Het wel activeren van die rentekosten leidt ertoe dat de geactiveerde rente op zichzelf óók weer gefinancierd moet worden. Dat is met het oog op de schuldbeperking niet wenselijk. Daarnaast gaat het waterschap uit van totaalfinanciering en niet van projectfinanciering waardoor eventuele specifieke toerekening in enige mate discutabel is vanwege aannames die gedaan moeten worden. Tegelijkertijd wordt met deze beleidslijn de administratieve belasting beperkt.

De bestaande beleidslijn van WL om geen rente toe te rekenen wordt met het voorgaande voortgezet. De huidige beleidslijn van WBL dat alleen rente toegerekend en geactiveerd bij investeringsprojecten groter dan € 2,5 miljoen komt te vervallen.

Onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien voldaan wordt aan alle navolgende criteria (Wb art 4.66 a t/m c):

- 1.2 het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
 - de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
 - de investering in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren; en
 - de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Indien er geen direct verband is tussen de onderzoekskosten en een te realiseren actief mogen kosten niet (meer) geactiveerd worden. In dit kader is het van belang onderscheid te maken tussen investeringen in onderzoek en ontwikkeling en voorbereidingskosten.

Hierbij wordt de volgende (bestaande) beleidslijn gevolgd:

- als onderzoek en uitvoering direct met elkaar verweven zijn, worden de onderzoekskosten als voorbereidingskosten behandeld en uiteindelijk toegevoegd aan het gekoppelde investeringsproject (kosten van onderzoek en ontwikkeling, voorbereiding en planvorming voor zover direct verband houdend met de uit te voeren maatregelen);
- als het onderzoek volledig losstaand van de (feitelijke) realisatie van maatregelen wordt uitgevoerd, dan worden deze onderzoekskosten ten laste van de exploitatie gebracht.

Het voorgaande betekent ook dat indien een investering(sproject) onverhoopt niet doorgaat, de tot dan gemaakte kosten volledig ten laste moeten worden gebracht van de exploitatie in het betreffende verslagjaar.

Kosten voor toetsingen van waterkeringen, algemene planvorming, gebiedsprocessen e.d. komen per 1-1-2025 niet meer in aanmerking voor activering. Er geldt een overgangstermijn voor eventuele reeds geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling in het verleden. Hierdoor zijn er geen nadelen vanwege afwaarderingen te verwachten omdat die kosten binnen de overgangstermijn volledig zijn afgeschreven. Bij de implementatie van nieuwe ontwikkelingen in de meerjarenbegroting 2024-2029 is al rekening gehouden met de wijziging per 2025.

De bestaande beleidslijn, met enige door de wet ingegeven aanscherpingen ingaande verslagjaar 2025, wordt hiermee voortgezet.

Bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden

Het komt voor dat bijdragen aan derden worden verstrekt om vanuit het beleid van het waterschap gewenste investeringen tot stand te brengen. Let wel, hier wordt niet bedoeld op betalingen aan derden zonder dat hiertegenover een direct aanwijsbare prestatie staat zoals subsidies die uit de exploitatie worden betaald.

Betreft het een bijdrage aan activa in eigendom bij een derde, dan kan onder bepaalde voorwaarden deze bijdrage worden geactiveerd.

In artikel 4.67 van het Waterschapsbesluit staan de voorwaarden voor het activeren van bijdragen aan activa in eigendom van derden:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een overeengekomen wijze;
- De bijdrage kan worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Een voorbeeld hiervan is een bijdrage aan een gemeente ten behoeve van investeringen in de riolering omdat deze de werking van de zuiverings-technische werken van het waterschap ten goede komt. Omdat het nut van de gemeentelijke investering voor het waterschap meerdere jaren bestrijkt, kan de bijdrage worden beschouwd als een vast actief. De 'bijdrage aan activa in eigendom van derden' kan worden geactiveerd. Het is geen verplichting. In alle andere gevallen waarbij aan één van de vier criteria niet wordt voldaan, komt een bijdrage aan derden ten laste van de exploitatie.

Het bestaande beleid wordt gehandhaafd.

Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

De solidariteitsbijdrage in het HWBP wordt gerangschikt onder de immateriële vaste activa omdat deze bijdrage is bedoeld ter dekking van dijkprojecten activa bij diverse waterschappen waarbij de economische levensduur gelijk wordt gesteld aan de levensduur van onze eigen waterstaatkundige

werken. We schrijven daarom in lijn met onze eigen waterstaatkundige projecten, de jaarlijkse bijdrage in 30 jaar af.

In de nota Activabeleid 2018 was de bijdrage aangemerkt als een materieel vast actief. Afgezien van het feit dat de bijdrage aan het HWBP nu het etiket immateriële vaste activa krijgt (en in de jaarrekening al had), wordt de bijdrage op dezelfde manier behandeld als voorheen. De bestaande beleidslijn wordt hiermee voortgezet.

Overige bepalingen

Naast de hierboven geformuleerde uitgangspunten gelden de volgende door de wetgever vastgelegde bijzonderheden.

1. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief worden op de waardering van het activum in mindering gebracht (artikel 4.68, lid 2 Waterschapsbesluit). Het is niet toegestaan om middelen uit een reserve in mindering te brengen op de investering (zou in strijd zijn met artikel 4.68, lid 1 Waterschapsbesluit).
2. Hoewel er geen bijdrage uit een reserve in mindering mag worden gebracht op de investering, mogen wel de jaarlijkse kapitaallasten van de betreffende investering via resultaatbestemming worden afgedekt door een daarvoor in het leven geroepen bestemmingsreserve.
3. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Beleidskaders activeren

- Alle projectkosten worden geactiveerd. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief moeten op de te activeren projectkosten in mindering worden gebracht.
- Personeelskosten (intern of inhuur) als gevolg inzet van personeel bij het doen van een investering (gereed product), worden niet geactiveerd en drukken volledig op de exploitatie.
- Personeelskosten (intern of inhuur) als gevolg van inzet van personeel op investeringsprojecten, worden zover het direct project gerelateerde functies en/of rollen betreft, geactiveerd. Het Dagelijks Bestuur bepaalt op basis van een voorstel en besluit welke functies en/of rollen direct project gerelateerd zijn op grond waarvan de personeelskosten geactiveerd kunnen worden.
- Personeelskosten van functies/rollen (intern of inhuur) die niet als direct project gerelateerd zijn aangemerkt en/of vanuit de lijn en naar aard project ondersteunende werkzaamheden verrichten, worden in beginsel niet geactiveerd tenzij hierover door het Dagelijks Bestuur een afwijkend besluit is genomen.
- De te activeren kosten van eigen personeel bestaan uit de bruto salariskosten (incl. IKB) vermeerderd met de sociale werkgeverslasten. Overheadkosten worden buiten beschouwing gelaten.
- De te activeren personeelskosten vormen een onderdeel bij de kredietaanvraag van het investeringsproject. Ten behoeve van de transparantie en beoordeling dienen de beoogde te activeren functies en rollen, expliciet te worden aangegeven.
- Aan een investeringsproject wordt tijdens de looptijd van het project geen administratieve rente toegerekend en geactiveerd.
- Bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd.

Beleidskaders activeren

- De solidariteitsbijdrage in het HWBP rangschikken onder de immateriële vaste activa met een afschrijvingstermijn van 30 jaar.

3.3 Restwaarde

De restwaarde is de geschatte waarde aan het eind van de gebruikstermijn. Het vertegenwoordigt de opbrengstwaarde die na de gebruikstermijn nog gerealiseerd kan worden verminderd met de te maken kosten voor verwijdering, verplaatsing of vernietiging van het actief. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de restwaarde van alle activa nul is. Dit (voorzichtigheids-) principe wordt gehanteerd vanwege de grote mate van onzekerheden die rond restwaarden bestaan. Ten eerste liggen restwaarden ver in de toekomst en ten tweede is de hoogte van de restwaarden in grote mate onzeker. Het bestaande beleid wordt hiermee voortgezet.

Beleidskader restwaarde

- De restwaarde van alle activa is nul.

4 Afschrijvingsbeleid

In het vorige hoofdstuk is gedefinieerd wat als een actief wordt aangemerkt, hoe de waardering plaatsvindt en waarop wordt afgeschreven. Hierna wordt ingegaan op de wijze van afschrijven. Afschrijven is het in de boekhouding tot uitdrukking brengen van de waardevermindering of verbruik van een duurzaam productiemiddel dat op de balans is verantwoord omdat het nut daarvan zich over meer dan een jaar uitstrekt. Deze waardevermindering of verbruik wordt administratief bijgehouden en verantwoord en is een onderdeel van de exploitatiekosten, de afschrijvingslasten.

De methodiek van afschrijven omvat de onderstaande onderdelen die nader worden toegelicht:

- Tijdstip van aanvang afschrijven
- Afschrijvingstermijn
- Afschrijvingsmethode
- Versneld afschrijven
- Verkoop van vaste activa

Per onderdeel is aangegeven of het bestaand beleid of aanpassing van het bestaand beleid betreft.

4.1 Tijdstip van aanvang afschrijven

Er zijn verschillende manieren van afschrijven. Volgens het huidige beleid worden de uitgaven van de investeringen en de investeringsprojecten jaarlijks vanaf de start van het project afgeschreven. De uitgaven worden geacht op de helft van het jaar plaats te vinden en een fictieve ingebruikname per 1 juli van het betreffende jaar. Met andere woorden; het eerste jaar wordt $\frac{1}{2}$ afgeschreven van de investeringen in dat boekjaar. Het bestaande beleid ter zake wordt hiermee voortgezet.

Beleidskader tijdstip van aanvang afschrijven

- Vanaf de start van de investeringen en investeringsprojecten afschrijven met telkens een fictieve ingebruikname per 1 juli van het betreffende jaar.

4.2 Afschrijvingstermijn

Economische levensduur

Het criterium voor de afschrijvingstermijn is de periode waarin het project / object nuttig gebruikt kan worden, dan wel zijn nut afwerpt (Wb. artikel 4.70 lid 3). Dit is de economische levensduur van een object. Deze levensduur is de basis voor de bepaling van de afschrijvingstermijn. De economische levensduur is veelal korter dan de technische levensduur, zijnde de termijn waarin een object technisch gezien kan blijven presteren, ongeacht in welke mate het object een nuttige bijdrage levert. Veranderde economische inzichten, technologische ontwikkelingen, gewijzigde omstandigheden en andere factoren kunnen tot gevolg hebben dat het nut van een object eerder ophoudt dan verwacht. Deze economische veroudering kan leiden tot versnelde afschrijving. Het is daarom van belang om de afschrijvingstermijn met zorg te kiezen.

Het bestaande beleid wordt op basis van wetgeving voortgezet.

Gronden

Op grond wordt in beginsel niet afgeschreven omdat grond niet tenietgaat en de waarde behouden blijft. Hiervan wordt afgeweken wanneer de grond onderdeel uitmaakt van een waterstaatkundig werk. De reden hiervoor is dat een stuk grond onder een beek bijvoorbeeld, niet meer voor een ander doel te gebruiken of vrij verhandelbaar is terwijl deze wel bijdraagt aan publieke functie en het maatschappelijke nut. Hierdoor beschouwen we de grond net als andere investeringsuitgaven als kostencomponent in het investeringsproject met een restwaarde van nul. Dit in tegenstelling tot andere gronden die worden aangekocht om bijvoorbeeld strategische redenen. Daarop wordt niet afgeschreven tot het moment dat ze (eventueel) onderdeel gaan uitmaken van een waterstaatkundig werk. Op gronden waarop installaties of gebouwen zijn gelegen, wordt niet afgeschreven.

Het voorgaande betekent dat het bestaande beleid wordt gehandhaafd.

Afschrijvingstermijnen

Gestreefd wordt naar een zo overzichtelijk mogelijk afschrijvingsbeleid, waarbij het aantal te onderscheiden afschrijvingstermijnen per activasoort beperkt is gehouden. In bijlage I wordt een overzicht gegeven van de richtlijn die wordt gehanteerd voor toe te passen afschrijvingstermijnen. Mocht er aanleiding zijn om binnen de wettelijke kaders daarvan af te wijken, dan zal dit bij de kredietaanvraag onderbouwd en gemotiveerd moeten worden en als zodanig onderdeel uit moeten maken van de bestuurlijke besluitvorming.

Omdat afschrijvingstermijnen aan interne en externe factoren onderhevig kunnen zijn, worden de gehanteerde afschrijvingstermijnen elke 5 jaar opnieuw beoordeeld. Op grond van een uitgevoerde benchmark medio 2023 is de conclusie dat de door het Waterschap Limburg gehanteerde afschrijvingstermijnen aansluiten bij wat ook bij andere waterschappen gebruikelijk is.

Beleidskaders afschrijvingstermijn

- Activa afschrijven op basis van de in Bijlage I vermelde afschrijvingstermijnen.
- Elke 5 jaar deze afschrijvingstermijnen beoordelen.

4.3 Afschrijvingsmethode

Lineaire afschrijvingsmethode

In de BBVW zijn geen bepalingen opgenomen welke afschrijvingsmethode gehanteerd moet worden. Dit betekent dan ook dat een waterschap vrij is om een keuze te maken in de te hanteren methode. De meest toegepaste en alom geaccepteerde methode is die van lineair afschrijven. Zowel binnen de wereld van de waterschappen als daarbuiten. Er zijn meerdere methoden maar die worden enkel in bijzondere omstandigheden of voor bijzondere doeleinden toegepast. Korthedshalve willen we ons in deze beleidsnota daarom beperken tot de lineaire afschrijvingsmethode.

Lineair afschrijven houdt in dat de afschrijving uit een jaarlijks gelijkblijvend bedrag bestaat. Bij een afschrijvingstermijn van 5 jaar is de jaarlijkse afschrijving $1/5$ van de investering, eventueel verminderd met de restwaarde. Doordat de boekwaarde (en vermogensbeslag) jaarlijks daalt met de

afschrijving, daalt ook de rentecomponent en daarmee het bedrag van de kapitaallasten. De afschrijving weerspiegelt de waardedaling/'verbruik' van het actief.

Het hanteren van de lineaire afschrijvingsmethode is voortzetting van het bestaande beleid.

Lineaire afschrijvingsmethode met componentenverbijzondering

Wanneer de borging van de functie en de continuïteit van het actief (asset) daar om vraagt, passen we de lineaire methode toe in combinatie met de zogenaamde componentenmethode. Dit is geen andere of nieuwe methode, maar meer een verbijzondering. Dit speelt met name bij investeringsprojecten in het zuiveringsbeheer.

In feite gaan we bij de componentenmethode het investeringsbedrag opsplitsen in verschillende componenten met andere afschrijvingstermijnen passend bij de economische levensduur van de componenten. Dit in het belang van de borging van de functie en continuïteit van de asset als totaal en op onderdeel.

Bij de componentenmethode wordt een actief gesplitst in onderdelen voor het bepalen van de afschrijvingsduur. Hierbij worden bijvoorbeeld de volgende drie componenten onderkent:

- Grond
- Bouwkundige werken
- Elektro en mechanische installaties.

Indien een investering bestaat uit twee of meer componenten dan wordt als de borging van de functie en de continuïteit van het actief (asset) daar om vraagt, de componentenmethode toegepast. Bij investeringen die slechts uit één component bestaan, wordt de investering afgeschreven naar haar aard.

Het hanteren van de lineaire afschrijvingsmethode met als verbijzondering volgens de componentenmethode is een voortzetting van het bestaande beleid.

1.2 Levensduur verlengend onderhoud

Activering van uitgaven voor buitengewoon onderhoud aan en renovatie van een actief die een levensduur verlengend karakter hebben mogen onder voorwaarden volgens Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging geactiveerd worden. De afschrijvingstermijn mag in dat geval niet langer zijn dan de (nieuwe) verwachte resterende levensduur van het totale object. Dit is een voortzetting van het bestaande beleid gebaseerd op de vigerende wetgeving.

Beleidskader afschrijvingsmethode

- Investeringsprojecten: lineair afschrijven.
Wanneer de borging van de functie en de continuïteit van het actief (asset) op onderdeel of totaal daarom vraagt, eventueel verbijzonderd met de componentenmethode.

4.4 Versneld afschrijven en afwaarderen van activa

In de BBVW zijn diverse bepalingen opgenomen met betrekking tot versneld afschrijven. Afschrijvingen moeten onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar als last worden genomen. (Wb art 4.70 lid 1). Zogenaamde resultaatsafhankelijke extra afschrijvingen, gebaseerd op financiële argumenten, zijn niet toegestaan. Afschrijvingen kunnen slechts met gegronde redenen op andere grondslagen plaatsvinden dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast (Wb. Art 4.70 lid 2)

Nadere bepalingen over afwaardering van activa opgenomen in de BBVW (Wb, art 4.71 lid 1 t/m 3) zijn:

- Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
- Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd, indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

De afwaardering geschiedt door middel van een extra afschrijving ten laste van de exploitatie. Het bestaande beleid wordt voortgezet.

Slopen van niet meer in gebruik zijnde installaties

Een installatie of een installatie-onderdeel welk definitief buiten gebruik is resp. wordt gesteld, wordt binnen 3 jaar daadwerkelijk gesloopt. Dit geldt niet voor ondergronds aangelegde transportleidingen. Ondergronds aangelegde transportleidingen - op eigen terrein of op terrein van anderen - worden alleen gesloopt op basis van een daartoe strekkend voorstel. Na een inventarisatie van de betreffende installatie-onderdelen zullen de financiële gevolgen alsmede de financiële dekking worden toegelicht aan het bestuur.

Een en ander is voortzetting van het bestaande beleid.

Jaarlijkse beoordeling

Ten slotte is in de BBVW opgenomen dat de activa minimaal éénmaal per jaar moet worden geëvalueerd. Van alle activa moet worden nagegaan of ze nog wel worden gebruikt en of ze, mede gelet op de te verwachten resterende gebruiksduur, nog wel tegen de juiste waarde zijn gewaardeerd. Een natuurlijk moment voor deze evaluatie is voorafgaand aan of tijdens het opstellen van de jaarrekening. Indien hierbij de conclusie wordt getrokken dat activa tegen een te hoge waarde op de balans staat, dient de waardevermindering ten laste van de exploitatierekening te worden gebracht door extra af te schrijven.

Kleine in de staat van activa opgenomen bedragen brengen relatief hoge beheerskosten met zich mee. Om dit te beperken wordt de restantboekwaarde van een actief dat op 31 december van enig

jaar kleiner of gelijk is dan € 2.500 afgeboekt door middel van een extra afschrijving. Dit geldt niet voor onderhanden werk projecten.

Met het voorgaande wordt het bestaande beleid voortgezet.

Beleidskaders versneld afschrijven en afwaarderen

- Resultaatsafhankelijke extra afschrijvingen zijn niet toegestaan.
- Voorbereidingskosten van een investeringsproject dat niet doorgaat wordt ineens afgeschreven ten laste van de exploitatie.
- Jaarlijks worden voorafgaand aan of tijdens het opstellen van de jaarrekening de vaste activa beoordeeld en indien noodzakelijk versneld afgeschreven/afgewaardeerd.
- Activa, met uitzondering van onderhanden werken, met een boekwaarde kleiner of gelijk aan € 2.500 worden extra afgeschreven.

4.5 Verkoop van vaste activa

Het komt in elke organisatie voor dat vaste activa de organisatie verlaten. Dit kan het gevolg zijn van verkoop of vervanging. In die gevallen dient de boekwaarde van het project te worden verlaagd en het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopprijs ten laste (kostensoort 'afschrijvingen van boekverliezen') of ten gunste (opbrengstsoort 'verkoop van duurzame goederen') van de exploitatierekening te worden verantwoord.

Dit geldt ook voor de verkoop van grond. Hier geldt eveneens dat de opbrengsten van de grondverkoop worden verantwoord op het project waarop ze zijn gekocht. Volgens de BBVW dient als volgt te worden gehandeld. Wanneer de grond die wordt verkocht nog een boekwaarde heeft kan sprake zijn van verkoop tegen boekwaarde, verkoop met boekwinst of verkoop met boekverlies.

Verkoop met boekwinst geldt als het object wordt verkocht tegen een hogere waarde dan waarvoor dit in de balans staat. Verkoop met boekverlies geldt als het object wordt verkocht tegen een waarde lager dan de boekwaarde. In alle gevallen moet de boekwaarde van het project worden verlaagd. Ingeval van boekwinst moet het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten gunste van de exploitatierekening komen (opbrengstsoort 'verkoop van gronden'). Ingeval van boekverlies moet het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten laste van de exploitatierekening komen (kostensoort 'afschrijvingen van boekverliezen').

Een bijzondere situatie doet zich voor als grond wordt verkocht en het krediet waarop de grond is aangekocht nog niet financieel is afgesloten. In dat geval wordt de verkoopopbrengst van de grond als onderdeel van het projectbudget verantwoord. Dit met oog op het boekhoudkundig 'matchings-principe' (kosten en opbrengsten die een causaal verband hebben, bij/tegenover elkaar verantwoorden).

Het voorgaande is voortzetting van het bestaand beleid.

Beleidskaders verkoop van vaste activa

- Bij verkoop of vervanging wordt de boekwaarde van het actief verlaagd en het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopprijs ten laste of ten gunste van de exploitatierekening verantwoord:
 1. Bij verkoop met boekwinst van het actief, c.q. gronden, wordt het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten gunste van de exploitatierekening gebracht en verantwoord op de opbrengstsoort 'verkoop van duurzame goederen', c.q. 'verkoop van grond'.
 2. Bij verkoop met boekverlies van het actief, c.q. gronden, wordt het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde ten laste van de exploitatierekening gebracht en verantwoord op de kostensoort 'afschrijvingen van boekverliezen'.
- Bij grondverkoop ten gunste van een project waarvan het investeringskrediet nog niet is afgesloten, wordt de verkoopopbrengst verantwoord op het project.

5 Renteberekening

De rentekosten worden aan de hand van het rente omslagpercentage toegerekend aan de werkplanproducten op basis van de gemiddelde boekwaarde van de activa. Dit betekent dat het saldo van de totale rentekosten, te weten de rentekosten van de langlopende geldleningen en de netto rente van de rekeningcourant (= rentekosten minus renteopbrengst), gedeeld wordt door de totale gemiddelde boekwaarde van de investeringen:

$$\frac{\text{Totale rentekosten}}{\text{Gemiddelde boekwaarde}} = \text{rente omslagpercentage}$$

Het rentepercentage dat hieruit volgt, het rente omslagpercentage, wordt gehanteerd voor de doorberekening van de rentelasten naar de werkplanproducten. Het voorgaande is voorzetting van het bestaande beleid.

Beleidskader renteberekening

- Rentekosten toerekenen aan de hand van het rente omslagpercentage op basis van de gemiddelde boekwaarde van de activa.

6 Investeringskredieten

In de voorgaande paragrafen is de waardering van de vaste activa, het afschrijvingsbeleid en de renteberekening nader toegelicht. Echter, voordat gelegitimeerd jaaroverschrijdende uitgaven op een investering of investeringsproject mogen worden verantwoord is het noodzakelijk dat hiervoor een (uitvoerings)krediet voorhanden is. Kredieten zijn jaar overstijgend.

Nadat alle uitgaven en inkomsten zijn verantwoord dient een krediet vervolgens weer te worden afgesloten.

6.1 Aanvraag investeringskrediet

Het algemeen bestuur voteert kredieten en sluit kredieten af. Bij vaststelling van de programmabegroting wordt door het algemeen bestuur per programma een krediet gevoteerd. In de delegatie- en mandaatregeling wordt opgenomen aan welk gremium of functionaris de individuele kredietverlening per project binnen een programma wordt door gemandateerd.

Via de periodieke rapportages (voor-, najaarsrapportage en jaarrekening) wordt vervolgens verantwoording afgelegd en gerapporteerd over deze onder mandatering.

Nadat krediet is verleend mogen verplichtingen worden aangegaan en jaar overstijgende uitgaven en inkomsten worden verantwoord. Deze verwachte investeringsuitgaven zijn de basis voor de berekening van de kapitaallasten.

6.2 Afsluiten investeringskrediet

Het krediet dient op initiatief van de projectleider te worden afgesloten, nadat alle uitgaven en eventuele inkomsten hierop zijn verantwoord. In principe mogen de cumulatieve uitgaven niet hoger zijn dan het toegekende krediet. Om administratieve lasten van niet materiële kredietuitbreidingen te beperken, mogen de cumulatieve uitgaven op een individueel project maximaal € 5.000 hoger zijn dan het toegekende krediet. Indien de verwachte cumulatieve uitgaven hoger zijn dan € 5.000 dient extra krediet te worden aangevraagd.

Na afronding of oplevering van een investering of investeringsproject kan het krediet worden afgesloten, tenzij sprake is van een 1ste oplevering gevolgd door een nazorgfase. In deze nazorgfase moet de aannemer nog aan bepaalde verplichtingen voldoen binnen een afgesproken termijn, de zogenaamde onderhoudsperiode. Deze onderhoudsperiode duurt normaliter één jaar. Na het verstrijken van de onderhoudsperiode vindt de eindoplevering plaats. Vervolgens kan het krediet worden afgesloten.

Jaarlijks wordt aan het bestuur gerapporteerd over de opgeleverde en afgeronde investeringen en investeringsprojecten. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de huidige producten van de Planning & Control cyclus. Uitgangspunt is dat het algemeen bestuur wordt geïnformeerd over wat daadwerkelijk is uitgevoerd, afgezet tegen het voornemen en doel, met de beschikbaar gestelde en bestede middelen. Het algemeen bestuur is bevoegd om kredieten af te sluiten.

Een eventueel financieel saldo op een krediet zelf heeft geen gevolgen voor de exploitatie of de balanspositie van het waterschap. Immers, de kapitaallasten van een investeringsproject, die van invloed zijn op de hoogte van de exploitatie, worden berekend op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten. Lagere of hogere werkelijke netto investeringsuitgaven leiden tot respectievelijk lagere of hogere kapitaallasten in toekomstige begrotingen.

Beleidskaders afsluiten investeringskrediet

- Investeringskredieten worden financieel afgesloten op schriftelijk aangeven van de projectleider.
- Jaarlijks wordt aan het bestuur gerapporteerd over opgeleverde en afgeronde investeringen en investeringsprojecten en wordt aan het bestuur voorgesteld om de kredieten af te sluiten.

7 Bijlagen

Bijlage I AFSCHRIJVINGSTABEL

Toepassing:

1. De in de tabel opgenomen termijnen vormen het uitgangspunt. Voor zover de tabel niet in een bepaalde categorie voorziet of wanneer de verwachte toekomstige gebruiksduur in een bepaald geval niet overeenkomt met de in de tabel vermelde termijn, dan is de verwachte duur voor gebruik en of maatschappelijk nut bepalend (Wb. Art 4.70 lid 3) voor de toe te passen afschrijvingstermijn.
2. Wanneer het belang van de borging van de functie en continuïteit van de asset als totaal en op onderdeel daar om vraagt, moet de componentenmethode worden toegepast waarbij de investeringsraming opgeknapt moet worden ten behoeve van de toepassing van verschillende afschrijvingstermijnen.

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Algemeen	
Gronden en terreinen*	--
Bedrijfsgebouwen en woonruimten	30 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar
Kantoormeubilair en -inrichting (bedrijfsgebouwen en woonruimten)	10 jaar
Waterstaatkundige werken	30 jaar
Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	30 jaar
Civilbouwkundige werken	30 jaar
Electro mechanische werken (waterkwantiteit)	15 jaar
Vervoermiddelen, apparaten en werktuigen	≤ 10 jaar
Machines en vaartuigen	≤ 10 jaar
Hardware	≤ 5 jaar
<u>Zuiveringsbeheer specifiek</u>	
Bouwkundig deel transportgemalen, zuiveringsinstallaties, slibverwerking	30 jaar
Mechanische deel zuivering installaties en gemalen	15 jaar
Slibdrooginstallaties / slibverwerking (electro-mechanisch)	15 jaar
Transportleidingen	30 jaar
PLC's procesbesturing zuivering installaties (telemetrie)	10 jaar
PLC's procesbesturing gemalen (telemetrie)	5 jaar
Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties (inrichting)	10 jaar

* Op grond wordt afgeschreven indien dit onderdeel uitmaakt van een waterstaatkundig werk. Indien gronden worden aangekocht om strategische redenen, wordt hierop niet afgeschreven tot het moment dat die (eventueel) onderdeel uit gaan maken van een waterstaatkundig werk.

Immateriële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	maximaal de looptijd van de lening
Onderzoek en ontwikkeling ¹	≤ 5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendom van bedrijven, overheden en overigen ²	≤ 5 jaar
Software ³ , tenzij een integraal onderdeel van hardware	≤ 5 jaar
Overige immateriele vaste activa	≤ 5 jaar

¹ Voor zover activeerbaar op grond van aangescherpte regels in Wb. Art. 4.66.

² Tenzij gemotiveerd wordt dat een andere termijn passender is (bijvoorbeeld dat de periode is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van het object waarvoor subsidie wordt verleend).

³ Software as a Service (=SaaS, stelt gebruikers in staat om via internet verbinding te maken met toepassingen in de cloud en deze te gebruiken) is niet activeerbaar.

Bijlage II WATERSCHAPSBESLUIT

RELEVANTE ARTIKELN WATERSCHAPSBESLUIT (BEPALINGEN BELEIDSVOORBEREIDING EN VERANTWOORDING
WATERSCHAPPEN = AFGEKORT BBVW)

§ 4.4.1. Activa

Artikel 4.37

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 4.38

In de toelichting op de balans worden de immateriële vaste activa gespecificeerd in:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio; b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- c. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Artikel 4.39

1. In de toelichting op de balans worden de materiële vaste activa afzonderlijk gespecificeerd in:

- a. gronden en terreinen;
- b. woonruimten;
- c. bedrijfsgebouwen;
- d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- e. vervoermiddelen;
- f. machines, apparaten en installaties;
- g. overige materiële vaste activa.

2. In de toelichting op de balans wordt van de materiële vaste activa aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

3. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de materiële vaste activa, bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven, met voor zover van toepassing:

- a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de investeringen of desinvesteringen;
- c. de afschrijvingen;
- d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
- e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
- f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

4. In het overzicht, bedoeld in het derde lid, worden de werken die aan het einde van het begrotingsjaar nog onderhanden zijn als één post vermeld.

Artikel 4.40

In de toelichting op de balans worden de financiële vaste activa gespecificeerd in:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 - 1°. deelnemingen,
 - 2°. gemeenschappelijke regelingen,
 - 3°. overige verbonden partijen;
- b. langlopende leningen aan:
 - 1°. openbare lichamen,
 - 2°. deelnemingen,
 - 3°. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen:
 - 1°. in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer,
 - 2°. in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer,
 - 3°. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

§ 5. Waardering, activeren en afschrijven

Artikel 4.65

1. Alle investeringen worden geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

Artikel 4.66

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren; en
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 4.67

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen met het waterschap, en
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 4.68

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.

Artikel 4.69

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen de registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
7. Eventuele voorzieningen die wegens oninbaarheid worden getroffen, worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 4.70

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Afschrijvingen kunnen slechts om gegronde redenen op andere grondslagen plaatsvinden dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. In dat geval wordt:
 - a. in de toelichting op de balans uiteengezet waarom de grondslag is gewijzigd; en
 - b. inzicht gegeven in de betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten, aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 4.38, onderdeel a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 4.38, onderdeel b, ten hoogste vijf jaar.

6. Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 4.38, onderdeel c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Artikel 4.71

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd, indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.